

PATVIRTINTA
Panevėžio Mykolo Karkos pagrindinės
mokyklos direktoriaus 2024 m. lapkričio 4 d.
įsakymu Nr. VĮ-391

PANEVĖŽIO MYKOLO KARKOS PAGRINDINĖS MOKYKLOS GABIŲ MOKINIŲ UGDYMO TVARKOS APRAŠAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Gabių mokinių ugdymo Tvarkos aprašas (toliau - Aprašas) nustato Panevėžio Mykolo Karkos pagrindinės mokyklos (toliau – Mokykla) gabių mokinių ugdymo tikslą, uždavinius, gabių mokinių atpažinimą, ugdymą bei skatinimą.

2. Gabūs mokiniai – smalsūs, įsitraukę į veiklą, turintys idėjų, galintys be pastangų gerai atlikti užduotį, turintys tvirtą savo nuomonę, įsisavinantys informaciją, kuriantys dėsnius ir naujus produktus, inicijuojantys originalius projektus, besimėgaujantys sudėtingai pateikta informacija, besidžiaugiantys mokymosi procesu, manipuliuojantys informacija.

II SKYRIUS TIKSLAS IR UŽDAVINIAI

3. Tikslas – atsižvelgiant į individualius poreikius, užtikrinti gabių mokinių ugdymo sistemiskumą ir nuoseklumą.

4. Uždaviniai:

4.1. suteikti mokytojams specialių profesinių kompetencijų darbui su gabiais mokiniais;

4.2. identifikuoti gabius mokinius;

4.3. išplėtoti ir individualizuoti gabių mokinių ugdymo formas ir skatinimą.

III SKYRIUS GABIŲ MOKINIŲ ATPAŽINIMAS IR UGDYMAS

5. Gabių mokinių ugdymas apima jų atpažinimą, ugdymo spartinimą, individualizavimą, diferencijavimą ir turtinimą.

6. Gabių mokinių atpažinimas:

6.1. mokyklos mokytojai skatinami dalyvauti praktiniuose užsiėmimuose ir seminaruose, kaip atpažinti ir ugdyti gabius vaikus;

6.2. gabiems mokiniams atpažinti naudojamos subjektyvios priemonės (nuomonės) ir objektyvios priemonės (vertinimai);

6.3. gabūs mokiniai atpažįstami pagal mokytojo nuomonę, mokytojo sukurtus testus ir vertinimą, vyresnių klasių testus, tėvų (globėjų, rūpintojų) nuomonę, kitų asmenų ar organizacijų nuomonę ir vertinimus, standartizuotų žinių testus, bendraamžių ar bendraklasių nuomonę, paties mokinio nuomonę, psichologo vertinimą (intelektu testavimą, neverbalinį testą, kūrybiškumo testą);

6.4. menui gabių ir talentingų vaikų atpažinimą, jų meninių gebėjimų atskleidimą atlieka meninių dalykų ir neformaliojo švietimo meninio ugdymo programos vykdančios mokytojai pagal įvairias gabių vaikų paieškos sistemas ir meninio gebėjimo atskleidimo metodikas;

6.5. gabių mokinių atpažinimo ir ugdymo procesas vykdomas visus mokslo metus (priedas).

7. Gabių mokinių ugdymas diferencijuojamas, individualizuojamas suteikiant galimybę:

7.1. vaikams pagal amžių, gebėjimus ir polinkius rinktis dalykų modulius, neformaliojo švietimo programų mokymąsi diferencijuojant ir individualizuojant užduotis;

7.2. diferencijuoti ir individualizuoti namų darbų užduotis ir atlikimo būdus;

- 7.3. dalį darbų atlikti savarankiškai mokantis namie ar bibliotekoje;
- 7.4. pamokose būti mokytojo pagalbininku.
8. Gabių vaikų ugdymas:
- 8.1. planuodama metinę veiklą, kiekviena Metodinė grupė numato konkursus, olimpiadas, varžybas, išvykas, konferencijas, kuriuose galėtų būti ugdomi gabių vaikų gebėjimai;
- 8.2. gabiams mokiniams leidžiama patiems rinktis sudėtingesnes užduotis.
9. Sėkmingo gabių mokinių ugdymo įgyvendinimo prielaidos:
- 9.1. specialiojo ugdymo specialistų ir mokytojų kompetencijos, reikalingos gabių vaikų ugdymo kokybei užtikrinti;
- 9.2. psichologo žinios, įgūdžiai, gebėjimai atpažinti ir konsultuoti gabius vaikus.
10. Būtinai jau atpažintų gabių mokinių ugdymo tęstinumas (jungiant formalųjį ir neformalųjį švietimą).

IV SKYRIUS

GABIŲ MOKINIŲ PAŽANGOS STEBĖSENA IR ĮVERTINIMO PROCESAS

11. Pradinės diagnostikos tikslas - nustatyti pradinį gabių mokinių lygį ir įvertinti jų gabumus bei individualius poreikius.

11.1. Priemonės:

- Mokytojo sukurtų testų bei užduočių atlikimas;
- Standartizuoti testai;
- Psichologo vertinimai (intelektų, kūrybiškumo testai);
- Meninių gebėjimų vertinimai (meno mokytojų ir neformaliojo ugdymo specialistų atlikti testai);
- Tėvų ir pačių mokinių nuomonė apie stipriąsias puses ir gabumus.

11.2. Atsakingi asmenys: dalykų mokytojai, psichologas, specialiojo ugdymo specialistai.

12. Sistemingai stebėti gabių mokinių pažangą per mokslo metus, atpažinti jų stipriąsias ir silpnąsias vietas bei prireikus koreguoti ugdymo planą.

12.1. Priemonės:

- Mokinių individualios pažangos aplankai (portfolio): mokiniai renka ir pateikia atliktus darbus, projektus, kūrybinius sprendimus bei laimėjimus konkursuose, olimpiadose.
- Mokytojo vertinimai - reguliarūs mokinių darbų vertinimai pamokose, namų darbai, kūrybiniai projektai.
- Periodiniai psichologiniai ir emociniai vertinimai, siekiant užtikrinti, kad gabūs mokiniai nepatirtų perdegimo ar streso.
- Mokiniams sudaroma galimybė reguliariai patiems vertinti savo pažangą ir gabumus bei kelti asmeninius tikslus.

12.2. Atsakingi asmenys - dalykų mokytojai, psichologas, specialiojo ugdymo specialistai, mokiniai.

13. Tarpiniai metiniai vertinimai leidžia atlikti pažangos analizę ir, jei reikia, pritaikyti ugdymo metodus.

13.1. Priemonės:

- Mokslo metų viduryje mokytojai teikia išsamias informacijas klases vadovams apie mokinių pažangą, dalyvavimą konkursuose, olimpiadose ir jų pasiekimus.
- Mokytojų, tėvų ir mokinių susitikimai aptariant pažangą, prireikus keičiami ugdymo tikslai ir metodai.

13.2. Atsakingi asmenys - dalykų mokytojai, tėvai, mokyklos administracija.

14. Įvertinti mokinio ugdymo rezultatus pasibaigus mokslo metams ir numatyti tolesnius ugdymo etapus.

14.1. Priemonės:

- Pažangos planas kitam mokslo metų etapui, sukuriamas individualus ugdymo planas ateinantiems metams, atsižvelgiant į mokinio gabumus, interesus ir pažangą.

14.2. Atsakingi asmenys - dalykų mokytojai, mokyklos administracija, psichologas.

15. Grįžtamasis ryšys iš mokinių, tėvų ir mokytojų siekiant tobulinti gabių mokinių ugdymo procesą.

15.1. Priemonės:

- Anoniminės apklausos mokiniams ir tėvams, suteikiama galimybė anonimiškai pateikti atsiliepimus apie ugdymo procesą ir pasiūlymus jo tobulinimui.

- Mokytojų susitikimai ir diskusijos, kurių metu dalijasi gerąja patirtimi ir kartu sprendžia gabių mokinių ugdymo iššūkius.

15.2. Atsakingi asmenys - mokyklos administracija, dalykų mokytojai, psichologas.

V SKYRIUS GABIŲ MOKINIŲ SKATINIMAS

16. Gabūs mokiniai skatinami dalyvauti mokyklos, savivaldybės ir respublikiniuose konkursuose, varžybose, konferencijose, olimpiadose ar kituose renginiuose, kuriuose galėtų būti ugdomi gabių vaikų gebėjimai.

17. Už aukštus pasiekimus moksle, olimpiadose, konkursuose, varžybose ar kituose renginiuose skatinami direktoriaus padėkomis, diplomais, asmeninėmis dovanomis, pažintinėmis išvykomis.

18. Mokyklos svetainėje nuolat atnaujinamas skyrelis „Didžiuojamės“ - <https://mkarkos.lt/naujienos/didziuojames>

19. Gabūs mokiniai pagerbiami mokyklos mokslo metų renginyje „Metų karkietis“.

VI SKYRIUS NUMATOMI REZULTATAI

20. Numatoma, kad įgyvendinus Aprašą bus:

20.1. mokytojai patobulinę profesinę kompetenciją ir gebėjimus pritaikyti ugdymo turinį pagal gabių mokinių poreikius, taikys ir tobulins individualius ugdymo metodus;

20.2. mokiniams sudarytos sąlygos lankyti konsultacijas, dalyvauti olimpiadose, konkursuose, konferencijose ir kt.;

20.3. organizuojami menams, mokslui gabių ir talentingų vaikų renginiai.

VI SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

21. Tvarkos aprašo vykdytojai – M. Karkos pagrindinės mokyklos administracija (tvarkos aprašo vykdymo stebėseną), Metodinė taryba/Metodinės grupės (mokytojų skatinimas stebėti mokinius ir atpažinti gabius mokinius), mokytojai (mokinių stebėjimas pamokų, netradicinių veiklų metu ir gabių mokinių atpažinimas) ir švietimo pagalbos specialistai (mokinių stebėjimas praktinių pratybų metu, gabių mokinių atpažinimas).

22. Kiekvienais metais skiriama lėšų įsigyti mokomosios ir metodinės medžiagos, skirtos gabiams vaikams ugdyti pagal pateiktus mokytojų poreikius.

23. Aprašas gali būti keičiamas mokslo metų eigoje. Kasmet metodinėje taryboje atliekama aprašo peržiūra ir vertinimas (pateikiama kasmetinė ataskaita apie pasiektus rezultatus).

Gabių mokinių ugdymo tvarkos aprašo
priedas

GABIŲ MOKINIŲ ATPAŽINIMO IR UGDYMO PRIEMONIŲ PLANAS

1. Uždavinys. Suteikti mokytojams specialių profesinių kompetencijų darbui su gabiais mokiniais				
Eil. Nr.	Priemonės pavadinimas	Įgyvendinimo terminai	Atsakingi asmenys/grupė	Laukiami rezultatai
1.	Pedagogų dalyvavimas mokymuose, seminaruose apie gabių ir talentingų vaikų ugdymą.	Pagal poreikį	Mokyklos administracija	Mokytojai įgis specialių profesinių kompetencijų darbui su gabiais mokiniais
2.	Savišvieta gabių mokinių ugdymo tema, dalijimasis gerąja patirtimi	Pagal poreikį	Mokytojai	Mokytojai įgis žinių apie gabių mokinių ugdymą, dalinsis gerąja patirtimi su kolegomis
2. Uždavinys. Identifikuoti gabius mokinius				
3.	Gabių mokinių atpažinimo metodų analizavimas ir pritaikymas. Gabių vaikų ugdymui skirta metodinė medžiaga, pateikta Gabių vaikų ugdymo modelio portale, adresu https://www.nsa.smm.lt/svietimo-pagalba/istekliu-bankas/specialieji-moduliai-aukstesniuju-gebejimu-turintiems-vaikams-mokinio-aplankas/	Per mokslo metus	Dalykų metodinės grupės	Mokytojai bus susipažinę su gabių vaikų atpažinimo metodika ir ją taikys
4.	Individualus darbas	Rugsėjo - birželio mėn.	Dalykų mokytojai	Mokiniai dalyvaus bendrojo ugdymo mokyklų mokinių, šalies, tarptautinėse olimpiadose, konkursuose. Gilins žinias.
3. Uždavinys. Išplėtoti ir individualizuoti gabių mokinių ugdymo formas ir skatinimą.				
5.	Diferencijuoti ir individualizuoti kūrybines ir praktines užduotis pamokoje bei skiriant namų darbus.	Rugsėjo - birželio mėn.	Dalykų mokytojai	Pritaikytas ugdymo turinys gabių mokinių ugdymui
6.	Gabių mokinių apdovanojimas.	Birželio mėn.	Mokyklos administracija	Gabūs mokiniai bus apdovanoti išvyka, pagyrimo raštais, diplomais, asmeninėmis dovanomis.